
Právníci musejí studovat čínské zákony i tradice, podotýká autor oceněného slovníku

---

Právníci musejí studovat nejen čínské zákony, ale i tradice, podotýká autor oceněného slovníku

O Číně jako o nové světové velmoci se vzhledem k jejímu ekonomickému potenciálu začíná hovořit stále víc a víc. I kvůli zvyšující se poptávce po odbornících, kteří jsou schopni této zemi porozumět, zavedla [Právnická fakulta UK](#) specializované předměty věnované čínskému právu. Studenti budou moci během své přípravy využívat také *Kapesní česko-čínský / čínsko-český právní slovníček*, který ocenila odborná porota Jednoty tlumočnicků a překladatelů jako třetí nejlepší překladový slovník loňského roku. Z ocenění se radoval jeho autor, garant „čínských“ kurzů na PrF UK a proděkan fakulty prof. Michal Tomášek.

Jak dlouho trvá práce na takto specifickém slovníku?

Práce na slovníku je snad jedna z nejtěžších, kterou si filolog dokáže představit. Měřitelnost času je poměrně obtížná, protože člověk na tom vzhledem k dalším povinnostem, které má, nemůže pracovat každý den. Je to skutečně letitá záležitost. Důležitý a nelehký je nejenom sběr pojmů, ale i jejich následná selekce, aby se do slovníku dostaly především ty, které budou právníci nejvíce potřebovat.

Jak takový „sběr pojmů“ probíhá?

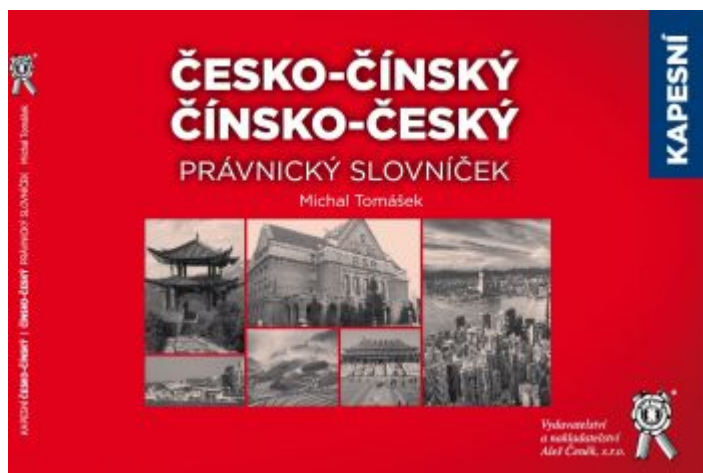
Každý má svou metodu. Pokud dlouhodobě pracujete s čínskými právními texty, zjistíte, že v nich je určitá frekvence pojmů, které by ve slovníku asi měly být. Z vlastní právnícké činnosti navíc člověk ví, jaké pojmy jsou v českém jazyce v různých odvětvích nejfrekventovanější a které by mohly být využitelné. Překladatel by měl mít značnou odbornou kompetenci, aby uměl rozlišit, co je důležité více a co méně. U čínské právní terminologie je zajímavé, že se s ní pracuje poměrně dobře; bude to znít paradoxně, ale lépe než třeba s anglickou.

Z jakého důvodu?

Současný čínský právní jazyk si musel řadu právních pojmů a termínů přeložit z němčiny, protože například čínský soukromoprávní systém vychází z německého. Čínu sice dlouho ovlivňovalo sovětské právo, ale to bylo na německém pandektním systému založeno také. Čínština postupovala při vnitřním překladu termínů stejně jako čeština vůči němčině před dvěma sty lety, když si tvořila právní pojmy. Pro nás je v tomto smyslu daleko lehčí pracovat s čínštinou než s angličtinou. Jestliže řeknu v češtině „vlastnictví“, v němčině „Eigentum“, tak se tím rozumí totéž chápání vztahu k věci, kdežto anglické „ownership“ úplně totožné není, protože angloamerický právní systém je jiný.

Kdy jste přišel na myšlenku, že by bylo vhodné nebo přímo nutné připravit takový slovník?

Právní terminologií jsem se zabýval už za svých studijních let, věnoval jsem jí i svou diplomovou práci v oboru sinologie. Samotná myšlenka je tedy velice stará, realizace ale samozřejmě trvala nějakou dobu, protože člověk řeší i jiné věci. Teď to ale všechno nějak dozrálo. V tomto akademickém roce otvíráme předmět *Úvod do čínského práva*, kde se studenti věnují jak čínštině, tak čínskému právu. Zdálo se mi proto vhodné připravit slovník i jako pedagogickou pomůcku.

O tom, že by se nyní Právnická fakulta UK i v souvislosti s ekonomickým posilováním Číny ráda více soustředila na východ Asie, potažmo na spolupráci se zeměmi Dálného východu, se už hovořilo. Co to ale znamená konkrétně pro vaše studenty?

Zase tak nové téma to pro Právnickou fakultu UK není. Tady už téměř deset let funguje povinně volitelný předmět *Právní systémy Dálného východu*, jenž je postaven na přednáškách o právních systémech Číny, Japonska a dalších zemí Dálného východu. Na základě zkušeností, které máme z výuky *Úvodů do francouzského, německého nebo amerického práva*, jsem vedení fakulty navrhl, zda by nebylo možné zavést předmět, který by zohlednil i čínské právo. Pochopitelně nelze kopírovat model třeba předmětu věnovaného francouzskému právu, kde výuku vedou francouzští vyučující ve francouzštině. Naučit se čínštinu tak, aby studenti mohli sledovat vyučující hovořící čínsky, není snadné. Proto jsme se rozhodli předmět připravit trochu jinak a spojit to i s výukou čínštiny. V letošním zimním semestru se tedy otevřel první kurz čínštiny, jenž pro nás zajišťuje Ústav Dálného východu Filozofické fakulty UK a který pokračuje i v letním semestru, k tomu se přidávají i přednášky o čínském právu. Rádi bychom zavedli i výuku čínských vyučujících, kteří by čínské právo přednášeli v angličtině. Využít bychom k tomu chtěli meziuniverzitních dohod, jež máme s čínskými univerzitami. Na realizaci jsme začali pracovat už v létě, kdy zde byla delegace China University of Political Science and Law z Pekingu. **Uvažujete o otevření i dalších kurzů, které by se soustředily například pouze na jihokorejské nebo japonské právo?**

Na stole zatím tato otázka neleží. Přece jen potřebnost čínského práva se nám v současné době jeví jako větší, Čína je důležitější hráč na celosvětovém poli. Ve výuce zahraničních právních systémů se soustřeďujeme na velké právní kultury, jako jsou Spojené státy americké, Velká Británie, Francie, Německo a nyní nově Čína. Zájem studentů je poměrně značný. Z našich výzkumů se ukazuje, že není ani tak důležité samotné psané právo, jak se říká v angličtině – *law in books* –, ale jeho aplikace v praxi – *law in action*. Není tedy tak důležité citovat studentům zákony, ty si mohou sami přečíst na internetu, ale vysvětlit jim, jak Číňané hledí na některé pojmy, na některé instituce. V poslední době se v Číně či v Japonsku zdůrazňuje, že metody interpretace by měly odrážet i jejich tradiční myšlení, konfuciánské postupy, které se v dálnovýchodní kultuře prosazovaly. Číňané říkají, že úspěch jejich ekonomické reformy je hodně ovlivněn tradicí, konfuciánstvím a tím, jak je země uspořádána a organizována. Kladou na tradice skutečně veliký důraz. Velmi sporná je např. otázka základních lidských práv a svobod, za niž je Čína velmi kritizována. Výklad některých kategorií je však ovlivněn historickým pozadím, které by měl absolvent předmětu znát, aby byl pak i ve vlastní právní praxi schopen se správně orientovat.